דאמדינהו ועשרינהו. שקצר שבולין הרבה ולא דשן אלא עישרן ין ושתלם לאותן של חולין. אם תמלא לומר לחומרא דלא אזלינן יא] בתר

עיקר למיפטר תוספת ממעשר ותוספת בעי עשורי עיקר גופיה מחי

מסורת הש"ם

 ל) נדרים נו:, ב) נ"א א"ל הן א"ל
 היינו הך דרבא א"ל הכא וכוי,
 נקולר דעתי לא ידעתי לליין
 מקומו במשנה או בברייתא שיהא מפורש דבר זה] [עי' הג' מלפה וכתובות לח.ז, איתן], ד) [כתובות לא.]. ד) [דמאי פ״ה מ״י יבמות פט. קדושין מו:], ו) חלה פ"א מ"א. יק גרס העומר, מ) רש"ק הפסח, ע) ב"מ נו:, גרק הפפקה, טו ב"מ נוג, סומרה, כ" מורג, מיק, סומרה, ל" מורג, מיק, ל" למעשר ל" למעשר הקיד ולחייכדיה וקרא כוי. צייק, נעי היעב פירש"י בפקחים לה, ד"ה מין חיטון, ס' ליטרא לה, ע) ענפים, פ) פי׳ זוגי. ל״ק,

גליון הש"ם

גמ' ואי גחין ואכיל. עיין תכולת שור כחידושיו שכת דף עג ע"כ ד"ה רל"ל: תום' ד"ה

מוסף רש"י

. ליטרא בצל שתיקנו שעישרה כהלכתה וזרעה, וגדלה מתעשר לפי כולו. אע"פ מתעשר לפי כולו. מציים שכנו משר מן העיקר והעיקר יקיים ואני מלה, לדין להפרים מן הגידולים ומן העיקר, לפי מדים גידולים אם העיקר, לפי מדים מו בדש"ז, תרומה. היל שלון הסכון מייב להחזיכה שלון הסכון מייב להחזיכה שלון הסכון מייב להחזיכה שלו מסטר בלחזיכה (קודשין שלו מסטר בלחזיכה (קודשין שלו מסטר בלחזיכה (קודשין שלו מסטר בלחזיכה (שו השווה מו:). כוסמין מין חיטים. לענין תרומה דאין תורמין ממין

רבינו גרשום

כגון דאמרחינהו להני שיבולות עם שאר דגן בכרי וניגמרו למעשר ועשרינהו עם השבולות והדר הו להנך שבולות: שתלינהו . ואוסיפו להו: מאי בתר עיקר י, אזלינן וכבר איעשרו או דלמא בתר תוספת אזלינן ואכתי לא בתר תוספת אולינן ואמתי לא איעשר ותוספת בעיא עישורי לפי מידה דידע דהוסיפו: מאי. מי צריך לעשר נמי על העיקר הואיל ושתלן דאמריי ביטלן לגבי ארעא וצריך לעשר עליהן או דיילמא הא עישר על העיקר בלו מידער או ביינושר על העיקר בלו מידער ביינועים ביינועים ביינועים ביינועים על בעיקר בלו מידער ביינועים בי . ולא צריך אע"ג דשתלן: א" אנו מעשר על אביי ואמאי אינו מעשר על העיקר מאי שנא מכל חיטי ושערי דעלמא. דכל חיטי ושערי דעלמא דאדם זורע ושערי דעלמא דאדם זורע מעושרין הן קודם שורען וכשגדילין מתעשרין לפי כולן התוספת והעיקר: דבר שורעו כלה. כגון חטין ושעורין שהחטין כשוורעין כלין בארץ והוו עשבו גדילין חטים אחרים משנה ברי מרטווייניו למרנלים. משום הכי מתעשרין לפי כולן: בצלים ושבולת ששתלן אי זרעו כלה אלא מיתוסף וגדל . ליטרא בצלים שתקנו. משום הכי קאמר ליטרא דידע כמה הכי קאמר ליטרא הידע כמה הוי העיקר ואחיכ הדען שנטען וניתוספו: מתששר לפי כולן, העיקר והתוספת. אף גבי העיקר ששהלן נמי: לא דמי דמתם גבי ליטרא בצל שורעו ביעותן היינו כודעה דעלמא הלבן מתעשר לפי כולו. הכא בשהלן ששהלן לאו היינו בשהלן ששהלן לאו היינו זריעתן. ואכתי קא מבעיא לי: עציץ שאינו נקוב ⁶) מלא נקוב. כלומר שאלו אם יכול לעשר כרומר שארו אם יכוד לעשר מן שאינו (מינו) [נקוב] על שאינו נקוב וקא מהדר ליה מלא נקוב על שאינו נקוב מאי קא מבעיא לך פשיטא הא לא נקוב לא זה: שמא חזר ונקבו לאחר כך קא מבעיא לך את ניכול להתריש המה שודל

הא נמי בעי עשורי: דבר שורעו כלה. כגון חיטי ושערי שהזרע כלה בקרקע ומתעכל וילא יבן כיורע ירק ובה זרע החר: לה מיבעיה לי. דודהי בעי עשורי הכל דכולהו אחריני נינהו: כי קמיבעיה לי שחין זרעו כלה. כגון הך שבולת ששתלו אין העיקר מתעכל אלא הולך ומוסיף יג] מאי: שחקנו. שעישרו וורעו כלומר ששתלו: מתעשר לפי כולו. שלריך לעשר אף ליטרא ראשונה אלמא הדר בעי עשורי ואע"ג דאין זרעו כלה. להכי נקט ליטרא שיודע שיעור מה ששתל שהיה מעושר דאפ״ה לריך לעשר אף הליטרא: עליץ שאינו נקוביד] מהו. וקא פריך הש"ם אי לא נהוב הא לא נהוב ושפיר מרם דמן הפטור על הפטור הוא: דלמה. בניחותה חזר ונקבו קחמרת דהכי קמיבעיא לן עליך שאינו נקוב וגדלה התבואה במקלת ואחר כך נקבו מהו לעשורי מיניה וביה מין ואם ממלא לומר לא אזלינן בתר עיקר ותוספת שגדל אחר נקיבה בעי עשורי שין הלכך לא מלי עשורי מן העיקר על התוספת דהוה ליה מן הפטור על החיוב או דלמא עיקר נמי מיחייב דזיל בתר תוספת לחומרא לחייב את העיקר ומלי לאפרושי מיניה וביה וכעין בעיא דרבאל מיבעיא ליה דהכי משמע עליך שאינו נקוב ונקבו מהו לתרום מלא נקוב ממה שגדל קודם הנקיבה על מה שגדל לאחר הנקיבה: חדא וריעה היאיי] . ועכשיו כשנקבה היא יה] מתחלת להשריש אבל גבי בעיא דרבא שתי זריעות הן דשבולת הלכך אלטריך ליה למיבעי אי הדר מחייבא ליה תוספת לעיקר למיהדר עשורי או לא: שמירחה בכרי. שהשוו אותה ימן ברחת דוהו קביעותא מולמעשר וקרא עליה שם תרומה במחובר: מהו. מי הויא תרומה או לא: א"כ. דחל עליה שם תרומה מלינו כו': כי תניא ההיא. דלא מצינו לענין איחיובי ב] עלה מיתה וחומש: **תלושה היה.** ואכתי במחובר לא משכחנא לה: ואי גחין ואכיל לה. כשהיתה מחוברת בטלה דעתו אלל כל אדם ולא באן הויא אכילה: מאי שנא מדכתיב אפינקסיה דאילפא בילי נבילת עוף טהור. כגון בילים המעורין

בתרנגולת בבן ומקלתן בחוץ שבשעת מיתתה התחילה להטיל בילתה: מבפנים. כגון אם הכנים פיו למעיה ואכלן בפנים מטמא בגדים אבית הבליעה כדין נבלת עוף טהור והא דתניא בגמרא דבינה (דף ז.) האוכל מנבלת עוף טהור ומן השלל של ביצים טהור מיתוקמא נמי בדתלשינהו ואכלינהו אבראי אבל אכלינהו אגואי הכי נמי דמטמו אלמא הויא אכילה ולא אמר בטלה דעתו: תרומה היא ויחזור ויתרום. מן הנקוב. אלמא מדחייל עליה שם תרומה זריעה היא מדרבנן: בותבר' ומלטרפין זה עם זה. מפרש בגמרא [ע"ב]: ואסורין בחדש. לאכול: גבו כוסמין מין חיטין. יילענין חלה אילטריך כדאמרינן במסכת חלה [פ"ד מ"ב] החיטין אין מצטרפין עם הכל חוץ מן הכוסמין השעורים מצטרפין עם הכל חוץ מן החיטין. והאי דמנא ליה הכא משום דמתני איירי בחלה וקתני ומלטרפין זה עם זה ואתא תוספתא בין לפרושה: בולדה

אם יכול להפריש ממה שגדי באותו צד שאינו נקוב תחתי . על אותו שגדל במקום הנקב הואיל ומתחלה לא היה נקוב כלל או דילמא דינן כשבולת ששתלו שמעשר התוספת לבד והעיקר לבד: ומשיב אביי לא דמ' התם בעציץ שחזר ונקבו חדא זר'עה היא. מאחר שזרעו בתחלה בעציץ שאינו נקוב שוב לא חזר וזרעו פעם אחרת אלא נקב הכלי ומעצמה איחיבורי דקא מיחברה בארץ וגדלה משום הכי מתעשר לפי כולו. הכא בשבולת שתי זריעות נינהו שחזר ושתלה: כי תניא ההיא. דלא מצינן תרומה במחובר: לענין איחיובי מיתה וחומש על אכילתה: דאי תליש ואכיל לא הריא תלוש ולא מחובר. ואי גחין ואכיל לה במחובר בטלה דעתו. אבל לקרוא לה שם דאסורה לורים קדשה: מקצת בחוץ. חוץ מגופה: ידא מחודה אורן אפיל לה במוחבה בסלוד לפנה אבל לקודא להיו אס האסודה לחדים קיישהו מעמה:
בים. בנופה: מטמא בגדים אבית הבליעה. כרין נבלת העוף כשאכלם בשהן במחובר לגופה הכא נמי גבי תרומה במחובר ליחייב
מיתה וחומש: לא דמי האי נכלת עוף טדור חלוש היא אינה מחוברת לקרקע ניסון דתלוש היא אעיצ. דביצים מחוברים נינהו לגופה עבידי אינשי דאכלי ביצים המחובר לקרקע לא עבדי אינשי דאכלי הכי: תרומה. דאסורה לזרים אבל יחזור
ויתרום ממנו. ומדקאמר תרומה ממילא ידענא דהוי זריעה אלא למאי הילכתא אמר אסור ללקות מדרבנן: חייבין בחלה ומצטרפין זה עם זה. שאם יש לו חמשת רבעים קמח מכולם חייבים בחלה:

לישרא בצל שתיקנו וזרעו מתעשר לפי כולו. ° לריך ליישג דלא תיקשי הא דתניא בסוף הנודר מן הירק (נדרים נח:) ם) ליטרא מעשר בדן שזרעה בקרקע והלמיחה והרי היא כעשר למהדר בעי עשורי או לא: מאי שנא מכל חטי ושטרי דעלמא. דאע"ג ליטרין חייבת במעשר ובשביעית ואותה ליטרא מעשר עליה ממקום

לגמרי מה שגדל קודם נקיבה ומה

שגדל לאחר נקיבה ובהקומן רבה

ולעיל דף ל:) אמר גבי חדש וישו

כילד עושה לובר גורנו לתוכו ושמא

אפשר להיות שהעיקר בה] הוסיף לאחר

נקיבה ומלמעלה הוסיף ^{ש)} ענבים הרבה:

ביצי נבלת עוף מחור. כגון

בילים המעורים בתרנגולת מקלתן

בחוץ שבשעת מיתה התחילה להטיל

בילתה שבפנים כגון אם הכנים פיו

למעיה ואכלן בפנים מטמאין בגדים

אבית הבליעה כדין נבילת עוף טהור

ולא אמרינן בטלה דעתו והא דתניא

בגמרא דבילה (דף ז.) האוכל מנבלת

עוף טהור ומן השלל של בילים טהור

מיתוחמה נמי בתלשינהו והכלינהו

אבראי אבל אכלינהו גואי הכי נמי

דמטמאו כך פי׳ בקונטרס וזו היא

הלכתא בלא טעמא דאטו בשביל

שהכנים פיו בתוך מעיה יחשבו יותר

בשר אלא התם מיירי בגמורות שנגמר

חלמון שלהם והא דמפליג בין אשכול

לשלל ולא מפליג בשלל גופיה בין

גמורות לשאינם גמורות דלמא שאינם

גמורות אשכול קרי להו כדקאמר

התם בחד לישנה ומחי השכול מהנך

דמעורי באשכול ואפי׳ למאן דמטהר

נמי באינם גמורות היינו בשקרובות

לגמר דלא מערו כולי האי והא דמטהר

הכא שבחוץ היינו טעמא משום דמיתה

עושה ניפול כדאמר פ׳ בהמה המקשה

(חולין עג:) גבי אבר המדולדל וא"ת

ומנא ליה דמיירי הכא באכלן בפנים

דלמא בתלשינהו ואכלינהו ויש לומר

דאי בתלשינהו אם כן הוה לן למגזר

בחוץ אטו שבפנים לפי שאין לידע

מה היה בחוץ ומה היה בפנים ועוד

דלא הוה לן למימר אלא שבחוץ אין

מטמאין ואנא ידענא דשבפנים מטמאין

ומדנקט שבפנים שמע מינה דמיירי

אפילו אכלו בפנים ור״ת מלא בספר

רבינו גרשון מעי נבלת עוף טהור

אחר לפי חשבון ובדבר שאין זרעו כלה הלכה כו: בח ו מיי׳ פ"ג מהלכות שאר מיירי כדמשמע באותה סוגיא לכאורה: אבות הטומאות הלכה חזר ונקבו קאמרת. פירש נקונט׳ · E"131 ב ז מיי׳ פ״ה מהלכות רואית דאת"ל לא אזלינן בתר עיקר ותוספת הלכה טו [ופ״א הל״ב שו״ע הלכה טו [ופ״א הל״ב שו״ע י״ד סימן רלו סעיף יב וסי׳ רלו סעיף א]: ח מיי׳ פ״ה מהלטות תרומות שגדל לחחר נקיבה בעי עשורי חבל עיקר לא מיחייב הלכך לא מצי לעשורי מו העיהר על התוספת דהוה ליה מו הפטור וזהו תימה שהרי הכל מעורב

הלכה טו: גז ד ה מיי' פי"א מהל' תרומות

הלכה טו: סא ט מיי׳ פ״ו מהל׳ בכורים הלכה ב טוש״ע יו״ד סימן שכד סעיף א: שכד סעיף א: סב י מיי׳ שם הלכה טו [ופי״ד מהלכות מאכלות אסורות

מהכנות מחבנות מחבות החברות החברות החברות הלכות הלכ מיי מיי מיי מהל מחברות הלכה ב טוש"ע י"ד מקות רצב סעיף א:

בד ל מי" פ"ז מהל' ממידין ומהל' ממידין ומהל' ממידין הלכה בי מויי פ"ז מהל' ממידין הלכה בי מויי פ"ז מהל' ממידין הלכה בי מויי מיי מויי מייד מהל' ממידין הלכה בי מוייד מהל' ממידין הלכה בי מוייד מהל' ממידין המוייד מהל' מתידים בי מוייד מוייד מוייד מוייד מוייד מיידין מוייד מהל' מתידים בי מויידים בי מויידי םה מ מיי' שם הלכה יד ופ" מהלכות מ"א הלכה טוש"ע י"ד סימן רלג סעיף ג: ג ןמיי' פ"ח מהל' בכורים הלכה ל טוש"ע י"ד סימן שכד סעיף

שימה מקובצת ל) דאמדינהו שאמדוהו להכי נקט דאמדינהו לפי שאי אפשר

. לעשר שיבולת אלא במאומד: נ) עיקר מאי. וה״ה דמצי למבעי בעיא דלעיל דעומר את״ל לא אזלינן בתר עיקר ותוספת בעיא עומר אחר גוף העיקר [מאי] אלא משום דאי אפשר דאם לעשר מיניה וביה אם חזר ונקבו . משום דמה שגדל קודם נקיבה לא מחייב במעשר אבל אחר נקיבה חייב ואי אזלינז בתר ור ועיקר לא בעי עיש עיקר ועיקר לא בעי עישורי הוי
ליה מן החייב על הפטור או מן
ליה מן החייב על הפטור או מן
הפטור על החייב דתוספת
דאחר נקיבה בעי עישורי ותימה
למ"ד יש בילה אין זה מן החייב
על הפטור כי אם מן החייב על
המטור כי אם מן החייב על
בוראה לפרש דלא מבעיא ליה
בוראה לפרש דלא מבעיא ליה
על אישור אומרים אוה עו הישור על אלא לעשר ממקום אחר אי בעי לעשר ממקום אחר אי בעי לעשורי כנגד כולו או כנגד הגידוליו דאחר נקיכה ול"ג יגיוילן יאווו בקבוו יליג אאינו נקוב אלא כדכתוב בספר ביה קריאת שם שלה במחובר: ו) פקע לה טיבלא מיניה. ולא . להתירה באכילה שהרי גידולים טבל וכן לעיל פשיטא ליה דבעי ובא זרע אחר: יגן ומוסיף הוא מאי: ידן נקוב מלא נקוב מהו כלומר אם תרם מעציץ שאינו נקוב על עציץ שאינו נקוב מהו: מו) וביה אם: מו) עישורי אבל עיקר לא מחייב הלכן: יון היא.
כלומר הא נמי לא מבעי לך דלא
דמיא לדרבא דהתם גבי עציץ
דמיא לדרבא דהתם גבי עציץ
משעת זריעה עד שעת נקיבה
משאל מדרא זריעה וחבורי הוא

נינהו ומחייבי תרוייהו דחדא זריעה היא: ימ) היא דמחחלת: ע) אותה בכדי: כ) איחיובי עליה: 65) ולא מחייב וכי קא מבעי לן למיחל עליה שם במחובר ואי תליש ואכיל דלחייב עלה הס״ד ומה״ד ומאי שנא הא דאמרינן בטלה דעתו ולא היי אכילה הס״ד ומה״ד דמתיב אפינקסי׳ דאילפא. שם חכם: ככן בתרנגולת הס"ד ומה"ד מקצתן: כנן תוספתא לפרוש^{י.}: כדן מעשר טבל שזרעה בקרקע והשביחה והרי נס) שהעיקר לא: כו) לחוץ שבחוץ אינה מטמא בגדים לפי דמיתה עושה ניפול והוי כאילו קודם מתה העוף ולא מטמא ומדקאמר מבפנים . ומע ליה דאיירי בכל ענין ואפילו אי גחין ליה ואכיל בפנים אלמא עבדי אינשי דאכלי הכי. ת״

דמיעשרי כי הדר זרע להו בעי עשורי הוסיפה ועשרינהו ושתלינהו והוסיפה 6 להו אם תמצא לומר לא אזלינן בתר עיקר ותוספת בעי עשורי פ עיקר מאי אמר ליה אביי מאי שנא מכל חימי ושערי דעלמא אמר ליה אדבר שזרעו כלה לא מיבעיא לי אלא כי קמיבעיא לי דבר שאין זרעו כלה מאי תפשום ליה מהא ⁴דאמר רבי יצחק אמר ר' יוחנן יליטרא בצל שתיקנו וזרעו מתעשר לפי כולו התם היינו זריעתו הכא לאו היינו זריעתו אמר ליה ר' חנינא בר מניומי לאביי נו עציץ שאינו נקוב יו מהו אי לא נקוב הא לא נקוב דלמא יחזר ונקבו קא אמרת יהכא חדא זריעה היא איחבורי הוא דקא מיחברא ועולה התם שתי זריעות נינהו בעי ר' אבהו ישבולת שמרחה בכרי ושתלה וקרא עליה שם במחובר מהו כיון יו דמרחה מבלא לה כי קרא עליה שם קדשה לה או דלמא כיון דשתלה ו פקע ליה מבלא מינה אמרי ליה רבגן לאביי אם כן מצינו תרומה במחובר לקרקע ותנן לא מצינו תרומה במחובר לקרקע אמר ליה כי תניא ההיא לענין איחיובי מיתה וחומש הדאי תליש ואכיל תלוש הוא סיואי גחין ואכיל במלה דעתו אצל כל אדם ומאי שנא מדכתב אפינקמא דאילפא ביצי ינבלת העוף המהור מקצתן בחוץ ומקצתן בפנים מבפנים מטמאין בגדים אבית הבליעה מבחוץ אין מטמאין בגדים אבית הבליעה תלוש עבידי אינשי דאכלי הכי במחובר לא עבידי אינשי דאכלי אמר רב יו מביומי בר קיסנא אמר שמואל הזורע כלאים בעציץ שאינו נקוב אסור אמר אביי בשלמא אי אשמעינן ילוקה מכת מרדות מדרבנן שפיר אלא אסור מאי קמ"ל דמדרבנן הויא זריעה תנינא חתרם סמשאינו נקוב על הנקוב תרומה ויחזור ויתרום: מתני' "החימין יוהשעורין והכוסמין והשיבולת שועל והשיפון הרי אלו חייבין בחלה ומצמרפין זה עם זה בואסורים בחדש מלפני יו "הפסח לומלקצור" מלפני יו ייהעומר מאם ייהשרישו קודם לעומר העומר מתירן ואם לאו אסורין עד שיבא העומר הבא: גמ' יתנא יכוסמין מין חימים שיבולת שועל ושיפון מין שעורין כוסמין גולבא

הוא ענוש כרת ואם מלה היא אדם יולא בה ידי חובתו בפסח ומכולן היינו מכל חמשת המינין דאי מכל חמש מנחות הא קתני חמץ וכולן באות מלה

מקלתה בחוץ כו' שדרך העוף סמוך למיתתו חולה ויולאין מיעיו

בין לחוץ וקאמר שבפנים מטמאין בגדים אבית הבליעה אע"פ שהם

מאוסים ולא אורחא למיכלינהו דלא אמרינן בטלה דעתו אצל כל

אדם וכי גחין ואכיל נמי לא אמרינן בטלה דעתו אצל כל אדם

ומשני תלוש עבידי אינשי דאכלי הכי: תבא בוסמין מין חימין שבולת שועל ושיפון מין שעורין. לאו לענין כלאים מיתניא דהתנן ברים כלאים

החיטין והזוניו אינן כלאים זה בזה השעורין ושבולת שועל הכוסמיו והשיפון

הפול והספיר הפורקדן והטופח פול הלבן והשעועית אינם כלאים זה בזה

וכולן © זוזי קתני משמע דאינך הוו כלאים ולענין ללאת ידי מלה בפסח לא מיתניא דתניא לקמן בסוף ואלו מנחות (עה:) ליקע מכולן כזית ואכלו אם חמץ